

Polku

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan lehti

Kaikki tiet vievät äänestämään

s. 7

Strategia
selkokielellä
s. 3

Pyhäinpäivän
äärellä
s. 4

Valitse
vaaliehdokkaasi
s. 8

Päätoimittajalta

Mission: Possible

Kaksi asiaa. Yksi: seurakuntavaalit järjestetään marraskuussa. Kaksi: jos kuulut seurakuntaan ja olet täyttänyt 16 vuotta, otat ja äänestät. Kaikki tarvittava tieto ennakköäänestyspaikoista ehdokkaisiin löytyy tästä vaalilehdestä. Helpommaksi ei vaikuttaminen tule.

Mutta se laiskuus. Mukavuuden halu. Iloinen itsensä pettäminen. Miksi raahautuisin äänestämään, kun en seurakunnassa toimi eikä se minua kiinnosta? Kun jäin kotisohvalle eduskuntavaaleissakin, kun on kymmenen minuuttia lapsen tanssituntiin, kun kalenterista tippuu viisi tärkeämpää menoa päivittäin. Mitä asioita mahtavat pullapöydissä ajaa, eivät minun ainakaan.

Muistatko, kuinka kastepapin silmät kiiluivat elämän ihmeen ihailusta? Sinun poikasi. Kuulitko, kuinka varovainen riemu väritti kertomusta ”maailman parhaasta” riparikesästä? Sinun tyttäresi. Tunsitko, kuinka urkujen jylhän tutut sävelet valuttivat vesiä hautajaisissa? Sinun äitisi. Sinun mummosi, kummilapsesi, ystä-

väsi – elämäsi. Taitekohdissa. Arjessa ja juhlassa. Kirkko on, eikä olekin?

Ja sinä olet. Maksat kirkollisverollasi paljon hyvää. Kiitos siitä! Vuoden sisään olemme lähettäneet matkaan kaksi rekallista tarvetavaraa Ukraina. Ikäluokan 459 nuoresta rippikoulun kävi 432 tulevaisuuden toivoa. Perheasiain neuvottelukuksen keskusteluaupua hyödynsi 336 asiakasta. Äänestämällä voit vaikuttaa, kuka tätä tärkeää työtä linjaa ja resursoi.

Seuraavalla sivulla puhutaan seurakunnan strategiasta. Sekin kannustaa kehitykseen, yhteistyöhön ja osallisuuteen. Kaikkia tarvitaan! Jos et usko, kokeile itse. Jos olet jo kokeillut ja pettynyt, yritä uudestaan. Kuten mikä tahansa yhteisö, myös seurakunta kehittyy ja kasvaa vain yhdessä. On paikkasi sitten luottamustehtävissä, vapaaehtoistyössä,

Krista Eskelinen

Tuomiorovastilta

Valinnan paikka

Taas kerran oli kuulemma kovan työn takana saada ehdokkaita seurakuntavaaleihin. Lopputulos ehdokkaiden määrässä näyttää kuitenkin ihan hyvältä. Meillä seurakuntalaisilla on mahdollisuus valita 90 ehdokkaasta ja kuudesta ryhmästä. Jokaisella valitsijayhdistyksellä on toisistaan poikkeavia arvoja ja painotuksia. Todennäköisemmin yhdistäviä asioita on eniten. Kaikki haluavat toimia seurakunnan ja seurakuntalaisten parhaaksi. Erot tulevat esiin poliittisissa, arvopohjaisissa ja uskonnollisissa painotuksissa.

Ehdokkaat ovat eri ikäisiä. Onneksi nuoriakin on mukana. Löytyy myös pitkään seurakunnan luottamushenkilöinä olleita sekä keski-ikäisiä, joilla on jo mukavasti kokemusta, ja on myös eri-ikäisiä ensikertalaisia. Ehdokkaista naisia on 50 ja miehiä 40. Heitä on kaikkien alueseurakuntien alueilta, myös Puumalasta. Kirkkovaltuustoon tulee valituksi 33 jäsentä.

Uusi valtuusto tulee valitsemaan kirkkoneuvoston, jossa sukupuolijakaumalla on merkitystä. Valtuusto päättää monista keskeisistä seurakunnan asioista, kuten tilojen käytöstä, henkilöstöstrategiasta, talousarvioista ja kirkollisveroprosentista.

Kirkkoneuvosto taas valmistelee asioita kirkkovaltuustolle ja toimii täytäntöönpanoelimenä. Kirkkoneuvosto valitsee suurimman osan seurakunnan työntekijöistä. Se vastaa seurakunnan yleisestä hallinnosta ja on seurakunnan taloudenhoitaja.

Meillä on mahdollisuus käydä äänestämässä yhdessä paikassa monesta eri vaihtoehdosta. Lukiolaisilla on helpointa äänestää lukiossa tiistaina 8.11. klo 9–14.45. Xamkissa voi myös äänestää tiistaina 8.11. klo 9–12

palkkatoimessa tai äänestyskopissa, sinulla ei ole varaa vetäytyä vastuustasi. Roolisi on liian tärkeä.

Rohkeuteen meitä kutsutaan, ei arkaan pälyilyyn tai välinpitämättömyyteen. Jeremian sanoin: ”Toimikaa sen kaupungin parhaaksi, johon minä olen teidät siirtänyt. Rukoilkaa sen puolesta Herraa, sillä sen menestys on teidänkin menestyksenne.”

Vaaliurnilla tavataan!

Kerro ideasi päätoimittajalle,
krista.eskelinen@evl.fi
0400 143 278

Polku

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan tiedotuslehti

Anttola, Haukivuori,
Ristiina, Ristimäki, Savilathi,
Suomenniemi

Julkaisija
Mikkelin
tuomiokirkkoseurakunta

Päätoimittaja
Krista Eskelinen
p. 0400 143 278
krista.eskelinen@evl.fi

Ilmoitukset
Tuuli Kuosmanen
p. 0400 143 277
tuuli.kuosmanen@evl.fi

Kansikuva
Tuuli Kuosmanen

Taitto ja paino
PunaMusta

Painos: 27 000
Jakelu: Suomen Suoramainonta Oy

Seuraava lehti ilmestyy 7.12.
Aineistot 7.11. mennessä:
tiedotus.mikkeli@evl.fi

Polun pää piilossa?

Oletko etsinyt Polku-lehden verkkoversiota tuttuun tapaan osoitteesta polkulehti.fi? Onko Polun pää kadoksissa? Ei kauaa! Verkkolehti on siirtynyt Lukusali 24/7-palveluun. Löydät näköislehden helpoiten Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan verkkosivuilta tai osoitteesta lukusali.fi.

Arja Huuskonen,
Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan
kirkkoherra

Rakenna elämäsi seurakunta!

Seurakunnan ovet ovat strategiaa myöten avoinna osallisuudelle, kokeilevuudelle ja armolle. Kehittyä voi kuitenkin vain yhdessä.

TEKSTI: Krista Eskelinen
KUVA: Tuuli Kuosmanen

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan tehtävä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen. Seurakunta myös rohkaisee välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. Tämä ja moni muu seurakunnan työtä ohjaava suuntaviiva on koottu *Elämäsi seurakunta* -strategiaan. Strategia on voimassa vuoteen 2026 saakka ja sen pääkohdat on koottu yllä olevaan infograafiin.

Strategiaan on valittu viisi painopistealuetta, joiden sisältöön voi tutustua tarkemmin kirjoittamalla seurakunnan verkkosivujen hakukenttään ”strategia”. Esimerkiksi olennaiseen keskittyminen sanoitetaan sitoutumisena Raamattuun, elämänmittaiseen hengelliseen kasvuun sekä monipuoliseen jumalanpalvelus- ja toimituskulttuuriin. Myös heikoimmissa asemassa olevien tukeminen, lasten ja nuorten osallisuus sekä ylisukupolvinen vuorovaikutus nostetaan esiin.

Strategiatyö voi vaikuttaa hahmot-

tomalta kokonaisuudelta: sanoja riittää, mutta konkretiaa kaivataan. Kuinka kiteyttää oleellinen esimerkiksi uusille luottamushenkilöille? Millaiseen seurakuntaan saavat vaikuttajaksi?

- Olemme laaja-alaisesti työtä tekävä, verkostoitunut ja nuorekas seurakunta, kokee kirkkoherra **Arja Huuskonen**.

- Kehitämme toimintaamme niin, että seurakuntalaisten olisi helpompi asioida meillä ja osallistua seurakunnan toimintaan. Esimerkiksi strategiassa mainittu digitalisointi tarkoittaa käytännössä sitä, että tulevaisuudessa kaste- ja vihkiaikojäsen arvioinnin kautta. Ensimmäisen strategiasuurannan tulokset on juuri jaettu työntekijäkokouksessa. Seuraavaksi viestiä viedään luottamushenkilöille.

- Vaikka strategia ohjaa erityisesti meitä työntekijöitä, on luottamushenkilöillä keskeinen rooli sen muodostamisessa. Emme kopioineet koko kirkon strategiaa, vaan mietimme isolla porukalla, mitä juuri oma seurakuntamme kaipaa, Huuskonen sanoo.

- Luottamushenkilöiden palaute ja vinkit kuunnellaan tarkalla korvalla. Eri-tyisesti toiminta- ja taloussuunnitelmien käsittely näin syksyllä on kohta, jossa tulevan kauden suunnitelmia peilataan strategiaan painopisteisiin.

Vaikuttamaan ei kuitenkaan kutsuta vain työntekijöitä tai luottamushenkilöitä. Oleellista on yhteistyö. Jos sinulla on halu vahvistaa asuinalueesi omaleimaisuutta ja yhteisöllisyyttä, olet strategian imussa. Tai mikäli vastuunkanto vapaaehtoisena kiinnostaa, sinulle luvataan yhdessä tekemisen kulttuuria. Ole rohkeasti yhteydessä tuttuun työntekijään tai luottamushenkilöön. Kilauta työalajohtajalle. Vain yhdessä rakentuu kokemus läheisestä seurakunnasta, joka on merkityksellisen tavalla mukana eri elämänvaiheissa.

Arvojen Areena yhteistyön asialla

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunta on käynnistänyt uuden perinteen. Mikkelinpäivää juhli-taan seurakunnan ja kaupungin yhteisvoimin. Tänä vuonna Arvojen Areenan teemana oli terve sielu terveessä ruumiissa.

- Jollei ole tervettä mieltä, myös ruumis voi huonosti. Jokainen on yhtä tärkeä lääkäri, kun hoidamme itseämme ja perheitämme, kiteytti Etelä-Savon hyvinvointialueen johtaja **Santeri Seppälä**.

Tilaisuudessa kuultiin myös työterveyslääkäri-kirkkovaltuutettu **Oskari Valtola**.

Sielun hyvinvointia saa lenkkipolulla, teatterissa, konsertissa ja jaetussa ruokahetkessä. Voisiko ajatella, että jumalanpalvelus antaa samanlaista buustia henkiselle hyvinvoinnille - ja on vielä tässä taloustilanteessa ilmaista!

Arvojen Areenan yleisö otti esiin muun muassa lasten ja nuorten hyvinvoinnin, lasten arvostuksen yhteiskunnassa sekä seurakunnan roolin sielun hyvinvoinnin tukena. Tilaisuuden juonsi Ristimäen alueseurakunnan kappalainen **Jyrki Koivikko**, joka myös saarnasi Mikkelinpäivän messussa tuomiokirkossa.

Jouko Rossin hautajaiset elokuussa 1958. Saattoväki Rouhialan kappelin edustalla: Vasemmalta Saima Rossi, Eine Liukkonen, Kirsti Rossi, Markku Rossi, Matti Rossi, Reijo Rossi, Pentti Rossi, Martti Rossi, Jorma Rossi.

Siunauskappeli herättää muistoja

TEKSTI: Kari Rossi
KUVAT: Kari Rossin kotialbumi

Olen pappina lukuisia kertoja toimitannut hautaan siunaamisia, muun muassa Rouhialan kappelissa. Ensimmäisen kerran pääsin tutustumaan Rouhialan kappeliin jo pikkupoikana maaliskuussa 1965. Olin silloin vajaan kuuden vuoden vanha. Tuolloin isoisäni Matti Rossi siunattiin haudan lepoon. Se oli varmaan ensimmäinen kerta, kun olin mukana hautajaisissa. Matti-pappa oli syntynyt vuonna 21.12.1900 ja oli siten kuollessaan 64-vuotias. Ei siis kovin vanha nykymittapuun mukaan arvioituna. Matti-papan siunaustilaisuudesta on jäänyt mieleeni erityisesti se hetki, jolloin isäni Pentti ja muut kantajat kantoivat arkkuja alttarille.

Ruumiskellari sijaitsi tuoloin alakerrassa. Sieltä johti kappeliin kapea luiska. Sitä pitkin Matti-pappa tuotiin alttarille. Kantajat joutuivat ottamaan hyvin lyhyitä askelia, jotta saivat arkun paikoilleen. Muistan, kuinka vaikealta ja jopa koomiselta kantajien askellus näytti.

Nostalgisia valokuvia

Tilaisuudessa otettiin paljon valokuvia, joita olen mukana hautajaisissa. Matti-pappa oli syntynyt vuonna 21.12.1900 ja oli siten kuollessaan 64-vuotias. Ei siis kovin vanha nykymittapuun mukaan arvioituna. Matti-papan siunaustilaisuudesta on jäänyt mieleeni erityisesti se hetki, jolloin isäni Pentti ja muut kantajat kantoivat arkkuja alttarille.

suoraan kameraan. Rusetit kaulassani oli näköjään vinossa. Kukkien laskun jälkeen papan ja mummon lapset perheineen asettuivat kuvaan hautakummun äärelle. Seisoin mummon edessä. Mummo piti kättään olkapäälläni. Varmaankin haki lohtua.

Itse hautajaistilaisuudessa en tuntenut oloani surulliseksi, mutta muistotilaisuudessa liikutuin. Ruokapöydässä istuin äitini vieressä. Pikkuveljet eivät olleet paikalla, joten kerrankin sain kaiken huomion. Äiti passasi minua. Kyseli, mitä ottaisinkin. Puheli lempeästi. Siinä kohtaa purskahdin itkuun. Huomion kipeys ja suru kohtasivat toisensa.

Haudalla olin tietysti vanhempieni ja veljeni kanssa laskemassa kukkia. Katsoin

*"Äiti
passasi
minua.
Puheli
lempeästi.
Siinä
kohtaa
purskahdin
itkuun."*

Lapsen kuolema – lapsen syntymä

Lapsuuden perheessäni Rouhialan kappeli oli tullut tutuksi jo aiemmin. Helmikuussa 1958 perheeseemme syntyi Jouko-niminen poika. Hän kuoli samana vuonna elokuussa noin kuuden kuukauden ikäisenä synnyntäiseen sydänvikaan. Siitäkin tilaisuudesta on säilynyt valokuvia. Ennen tilaisuuden alkua arkku oli avoinna, ja kaikki saivat vielä kerran katsoa pienen lapsivainajan kasvoja. Tilanteessa otettuun kuvaan tuli mukaan vahingossa myös isoisä Matti. Myöhemmin Saima-mummo oli vitsaillut papalle: "Ilmankos, sinähän se tästä seuraavana lähdet". Ja niin kävikin.

Saattoväki oli kuvattavana

Pyhäjärvi, Pyhätunturi, Pyhäjoki...

TEKSTI JA KUVA: Kari Rossi

Suomessa on monta sataa paikannimeä, jonka osana on sana pyhä. Ennen kristinuskon aikaa pyhä ei ollut niinkään uskonnollinen, vaan maantieteellinen käsite. Pyhä tarkoitti alueiden välistä rajaa. Pyhäksi nimetty järvi, joki tai muu maaston kohta toimi rajana asutun ja tuntemattoman alueen välillä. Muinaiset esi-isämme saat-

toivat vain katsella Pyhäjoen tai Pyhäjärven takana olevaa ei-kenenkään maata, mutta pyhää eli rajaa he eivät saaneet ylittää. Kaikki se, mikä oli rajan takana, oli pyhää ja siten koskematonta.

Kristillisenä aikana pyhän käsite sai lisää merkityksiä. Pyhä alkoi viitata Jumalaan ja tuonpuoleisuuteen. Pyhä tarkoitti ihmisen ja Jumalan välistä rajaa, elämän ja kuo-

leman rajaa. Pyhäinpäivänä muistellaan pyhiä ihmisiä, niitä, jotka uskossa Jumalaan ovat ylittäneet ajan ja ikuisuuden rajan. Toisaalta kristitty on jo tässä ajassa pyhä, pyhitetty, Jumalalle erotettu. Kristitty elää kahden todellisuuden rajalla. Jalat ovat maan pinnalla, mieli on taivaassa.

ennen kuin lähtivät viemään pientä poikaa hautaan. Joukopojan kuolema oli suuri suru vanhemmilleni ja veljilleni. Suru tosin muuttui pian iloksi, kun kymmenen kuukauden kuluttua hautajaisista perheeseemme syntyi uusi lapsi. Se lapsi olen minä. Minun jälkeeni syntyi vielä kaksi poikaa. Uusista pienokaisista huolimatta isäni Pentti ja äitini Kirsti kantoivat pitkään surua Jouko-vauvan kuolemasta.

Hautapaikka valmiina

Muistan, kuinka joskus kesäaikaan kävimme Joukon haudalla. Ei ollut mitään muistomerkkiä. Oli vain kumpu ja pieni luonnonkivi. Siihen laskimme kukkia. Käynnit kuitenkin harvenivat. Kun

Kari Rossin ristiäiset heinäkuussa 1959. Vasemmalta Pentti Rossi, Markku Rossi, Kirsti Rossi, Reijo Rossi, Eine Liukkonen.

KUVASSA KUKATTOMAN HOIDON HAUTA.

Haudanhoito-asiaa

Kesä 2022 alkoi koleissa merkeissä kukkahoidon kannalta. Ilmojen lämmettyä kukatkin alkoivat kasvaa ja kukoistaa. Kaikilla hautausmailla hoitoja oli yhteensä 4674 kpl.

Vuodesta 2016 lähtien on hoidoissamme ollut tarjolla haudan kukaton hoito ensin yksivuotisena sopimuksena ja vuodesta 2020 lähtien hoitosopimuksen on voinut solmia myös viidelle vuodelle. Tässä hoitomuodossa muistomerkki tulee esille koko komeudessaan. Tämän ekologisen ja edullisen hoidon tavoitteena on muistomerkkiä ympäröivän nurmen hyvä kunto ja siisteys.

Kukattomien hoitojen kysyntä on lisääntynyt vuosi vuodelta ja kuluvaan kesään olemme myyneet niitä jo 100 kpl. Toivomme tämän ekologisen hoidon myötä pienentävämmä ympäristökuormaa.

Perennahoitojen määrä on ollut myös jatkuvassa kasvussa, kesäkauteen 2022 perennahoitoja oli kaikilla seurakunnan hautausmailla myyty yhteensä 442 kpl. Perennoina käytämme kuunililjoja, jaloangervoja sekä kurjenpolvia.

KUVISSA PERENNAHOITOAUTOJA, JOISSA ON JALOANGERVOJA.

MIKKELIN
TUOMIOKIRKKO-
SEURAKUNTA

Vaalipaneelin antia kuulivat yleisön lisäksi myös kauppakeskus Stellan asiakkaat. Työntekijät diakoneista pappeihin kohtasivat myös kaupunkilaisia tilaisuuden aikana.

”Kirkko ja ilo kuuluvat yhteen!”

Seurakuntavaaliehdokkaat jalkautuivat kauppakeskus Stellaan. Vaalipaneelissa ääneen pääsi jokainen valitsijayhdistys.

TEKSTI: Krista Eskelinen
KUVAT: Kari Rossi

Keskustan seurakuntaväkeä edustivat **Petri Pekonen** ja **Airi Tella**, Kirkko keskele ihmisen arkea -ryhmää **Eeva-Riitta Hahtola** sekä **Jouko Nousiainen** ja Koko kansan kirkkoa **Sirkka Härkönen** sekä **Jarno Strengell**.

Toinen toistaan tarvitsee -ryhmittymästä paikalla olivat **Jyri Eskelinen** ja **Erja Haukijärvi** sekä Syntiveljistä **Heikki Karasti** ja **Virpi Turpeinen**. Yhdessä Jeesusta seuraten -valitsijayhdistyksestä kuultiin **Samu Myrskyläistä** ja **Reetta Salmelaista**. Tilaisuuden juonsi Kirkkopalveluiden seurakuntavaali-inspiraattori **Annmari Salmela**.

Satsauksia kirkon auttamistyöhön

Tutkimukset osoittavat, että diakoniatyö on seurakuntalaisille tärkeä syy kuulua kirkkoon. Jopa 82 % seu-

rakuntalaisista odottaa, että kirkko auttaa vähäosaisia. Energia- ja ruokakriisien keskellä tarve on yhä useammalla. Annmari Salmela kysyikin ehdokkailta, mikä merkitys diakonialla heille on. Millaisia uusia avauksia tarvittaisiin? Löytyykö lisäresursseja?

Jouko Nousiainen nosti esiin nuoret perheet, joiden talous on lirissä maailmanlaajuisen tilanteen vuoksi.

- Diakoniaan pitäisi satsata huomattavasti enemmän, jotta meillä olisi tyytyväisiä ja toimeliaita seurakuntalaisia.

Kukkaronnyörejä löyhentäisi myös Jarno Strengell.

- Minua ei kiinnosta niinkään ihmiset, jotka ovat jo kirkossa vaan ne, jotka eivät ole. Toiminta pitäisi saada toreille ja koteihin.

- Tarve kasvaa, ikäännyimme kaikki. Myös hätä ja huoli maailmassa kasvavat. Diakoniaan on pakko panostaa ja

”Miten saisimme kirkosta seurakuntalaisille läheisen ja tärkeän”, pohti tilaisuuden juontanut Annmari Salmela.

halutaan panostaa, vakuutti Eeva-Riitta Hahtola.

Ehdokkaat muistuttivat, että seurakunnan diakoniatyö on täynnä rautaisia ammattilaisia. Paljon tehdään jo hyvin ja uusia avauksiakin kokeillaan. Sirkka Härkönen kehui yksinäisten jouluateriaa ja Petri Pekonen Criminals-yhtyeen konserttia Kirkkopuistossa. Airi Tella nosti esiin diakoniatyön eri muodot taloudellisesti auttamisesta keskusteluapuun.

Jyri Eskelinen muistutti puolestaan, että kaikki voivat olla osa kirkon auttamistyötä lähipiirissään ja vapaaehtoisuuden kautta.

- Luottamushenkilöiden tehtävä on sitten ottaa uudet avaukset keskusteluun.

Myös Heikki Karasti korosti, että on jokaisen kutsumus olla hyvä ihminen toiselle.

- Kun yksinhuoltajan vanhemmat ottavat lapsen muutamaksi yöksi kylään, se on Jumalan palvelua.

Toiveitakin ehdokkaat esittivät. Virpi Turpeinen muistutti vammaistyön tärkeydestä ja toivoi, että kaikkein vähäosaisimmista pidetään huolta jatkossakin. Reetta Salmelainen puolestaan totesi, että jumalanpalvelus on luonteva koti arjen diakonialle niin yhteyden kuin avun saamisen ja tarjoamisen näkökulmasta.

Ilo olla yhdessä

Mielikuva kirkosta voi olla monenlainen. Kuinka saada esiin ilo?

Samu Myrskyläinen uskoi, että vastaus löytyy aktiivisista, pienimuotoisista tapaamisista. Niissä ihmiset pääsevät

tutustumaan toisiinsa ja luomaan turvallisia suhteita. Yhteys nousi esiin muidenkin ehdokkaiden puheissa.

- On ilo kohdata ihmisiä. Toisesta syntyy toivo, sanoi Airi Tella.

Erja Haukijärvi muisteli afrikkalaisseurakuntien elävää tunnelmaa.

- Pohjimmiltaan ilo tulee yhteydestä elävään Vapahtajaan. Muu voi olla vähän sellaista tehtyäkin iloa.

Reetta Salmelainen muistutti, että meitä myös kehoitetaan iloitsemaan aina ja rukoilemaan lakkaamatta. Ilo ei synny vain sunnuntai Kirkosta – vaikka ehkä sieltäkin.

- Kun Messi-messussa kutsutaan parikymmentä vaahtosammuttimen kokoista tattiaista alttarille ja siunataan pyhäkouluun, ei siinä oikein voi olla hymyilemättä, sanoi Jyri Eskelinen.

Myös Petri Pekosella oli iloinen muisto jumalanpalveluksesta.

- Meillä on maatala, ja kerran pappi pyysi aasimme perhemessuun lasten iloksi. Kirkossa oli vaikea pidellä lapsia penkissä, kun he olivat jo menossa aasia tapaamaan.

Jouko Nousiaisen mukaan ilo löytyy jokaisesta ihmisestä sekä Raamatusta.

Tarvitaan olemista ja tekemistä

Ilon osuutta kirkossa voi ehdokkaiden mukaan myös buustata. Eeva-Riitta Hahtola uudistaisi kirkon toimintatapoja.

- Tarvitsemme erilaisia jumalanpalveluksia, joista ihmiset ymmärtävät, ettei toiminta ole mitään perinteistä Raama-

Kun työntekijät pääsevät tapaamaan seurakuntalaisia, syntyy iloisia ja merkityksellisiä kohtaamisia. Kuvassa Suomenniemen alueseurakunnan vs. aluekappalainen Minna Ohlis.

tulla paukuttamista. Evankeliumi itsesään tuo ilon!

Jarno Strengellin mielestä kyse on myös markkinoinnista.

- Emme tuo riittävästi esiin, kuinka paljon seurakunta tekee lapsi-, nuori- ja vanhustyötä. Tuputtamalla ihmisiä ei saa mukaan, mutta kun ihmiset kokevat saavansa jotain seurakunnasta, voi ovi käydä toiseenkin suuntaan.

Mielikuvien voimaan luotti myös Sirkka Härkönen.

- Hymyilevät kasvot kirkon ovella. Kun kohtaamme tulijan, on ilo jo läsnä.

Sitä tuovat myös koskettavat virret ja oikea sanoma, josta saa voimaa elämään.

- Ehkä toiminta voisi olla vähän rennompaa. Lasten laskiaisriehat, pullakahvit – tällaisia arkisia kohtaamispaikkoja, Virpi Turpeinen tuumasi.

Heikki Karasti nosti armon tekemisen rinnalle.

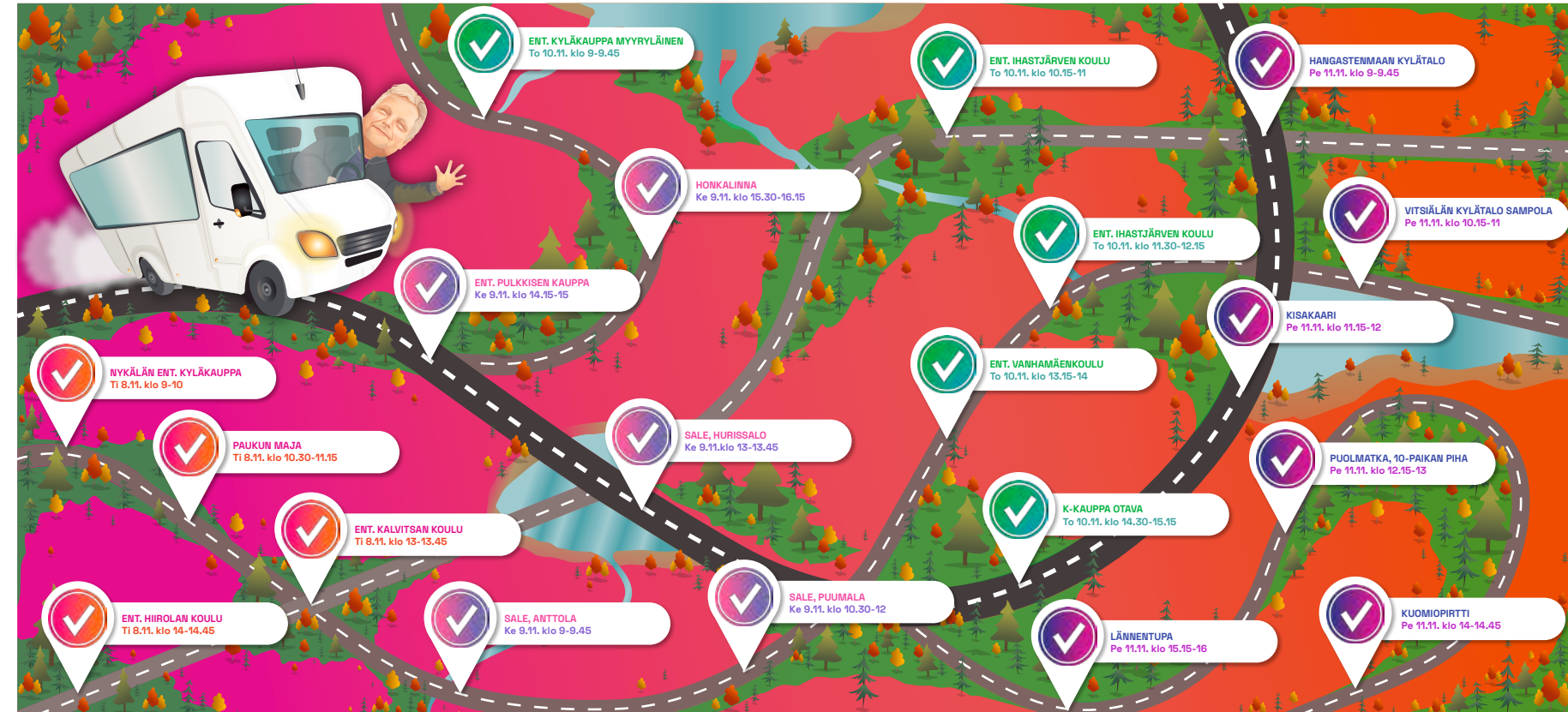
- Perimmäinen ilo voi tulla siitä, että vaikka löydän itsestäni huonoutta, en menetä ihmisarvoani. Minulla on lupa olla olemassa.

Lue lisää paneelista www.mikkelin-tuomiokirkkoseurakunta.fi.

Äänestysauton pysähdyspaikat

Tarkista äänestysauton pysähdyspaikat kuvasta. Ne sekä muut ennakoäänestyspaikat löytyvät myös luettelona sivuilta 8–9.

KUVA: Tuuli Kuosmanen

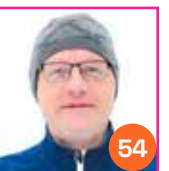
I Koko kansan kirkko – KKK

SUOMEN[†]
EV. LUT.
KIRKKOReijo Grönlund
LehtoriJukka Hynninen
SähköasentajaSirkka Härkönen
Lähihoitaja,
eläkeläinenMatias Kvist
HTK, asianhallinnan
asiantuntijaArto Paasonen
TrukinkuljettajaIsmo Rahikainen
Myyntineuvottelija,
eläkeläinenSari Rautiainen
RavintemustyöntekijäJarno Strengell
Virastomestari,
pääluottamusmiesVirpi Suhonen
EläkeläinenHannu Taavitsainen
YTM, vapaa toimittajaLeena Teittinen
Myyntäläpäälikkö,
eläkeläinen

KOKO KANSAN KIRKKO on sosiaalidemokraattien ja sitoutumattomien valitsijayhdistys, joka edustaa käytännön lähimmäisen rakkautta. Toivomme, että Suomen evankelisluterilaisesta kirkosta rakentuisi yhteisö, jossa jokaisella iästä, sukupuolesta, elämänvaiheesta ja perhemuodosta riippumatta olisi yhtäläiset mahdollisuudet elää turvallista ja onnellista elämää.

SEURAKUNTAVAALIT.FI • MIKKELINTUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA.FI • PUUMALANSEURAKUNTA.FI

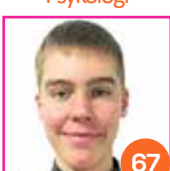
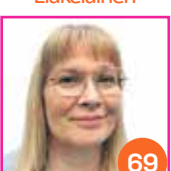
III Vanhat syntiveljet – Syntiveljet

SUOMEN[†]
EV. LUT.
KIRKKOMonica Valjakka
VuoropäälikköEija Peura
Lehtori, eläkeläinenVirpi Turpeinen
Lähihoitaja, opiskelijaMilo Helenius
Lukio-opiskelijaErica Falkenbach
Lukio-opiskelijaTuulia Lantta
OpettajaMinttu Tamski
Tuottaja, esiintyjäLaura Jouhkimo
Koordinaattori, Junior Uni.Heikki Karasti
Rovasti, eläkeläinenTiina Bolz
TeatterisihteeriMarjaana Manninen
NäyttelijäKlaus Mesiäinen
Yhdistelajoneuvonkulj.Miia Miettinen
TM, opettajaRiina Uimonen
NäyttelijäIiro Paakki
LähihoitajaUrpo Karjalainen
Pastori, tietokirjailijaHeli Kauppinen
FMI, viestintäsunnittelijaMikael Laasanen
OpiskelijaLeena Kontinen
YTMMaritta Pulliainen
Varhaiskasvatuksen opettaja

VANHAT SYNTIVELJET on poliittisiin puolueisiin ja herätysliikkeisiin sitoutumaton kirkon uudistusmielisten jäsenten ja ystävien valitsijayhdistys. Olemme osa valtakunnallista Tulkaa kaikki -liikettä. Haluamme edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja avointa päätöksentekoa kirkossa.

SEURAKUNTAVAALIT.FI • MIKKELINTUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA.FI • PUUMALANSEURAKUNTA.FI

IV Toinen toistaan tarvitsee – TTT

SUOMEN[†]
EV. LUT.
KIRKKOJyri Eskelinen
DIErja Haukijärvi
DI, eläkeläinenMarkku Hokkanen
PsykologiJukka Ikonen
HammaslääkäriPekka Jukarainen
EläkeläinenMerja Kairikko
Luokanopettaja, eläk.Susanna Kantanen
MetsätalousinsinööriJenni Kolmisoppi
FMI, kielenopettajaOnni Kortelainen
OpiskelijaEliisa Kotro
MMM, eläkeläinenMarja Kuronen
Psykiatrian erikoislääkäriTuomo Malinen
AsiakaspalvelijaJukka Pentikäinen
Yrittäjä, eläkeläinenJukka Pöyry
LVI-tekniikk., kirjailijaTeuvo V. Riikonen
Toiminnanjoht., kirjailija

TOINEN TOISTAA TARVITSEE sitoutuu kirkon tunnustukseen. Pidämme tärkeänä, että seurakuntalaiset kokevat seurakunnan omakseen. Arvostamme lähetystyötä. Tuemme perheitä, miehen ja naisen välistä avioliittoa sekä lasten ja nuorten kristillistä kasvatus. Ryhmämme ei sitoudu puolueisiin.

SEURAKUNTAVAALIT.FI • MIKKELINTUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA.FI • PUUMALANSEURAKUNTA.FI

Ennakko-äänestyspaikat ja -ajat

Valitse itsellesi sopivin äänestyspaikka ja tue ehdokastasi jo ennakoon! Äänestää voit kaikissa alueseurakunnissa. Varsinaisena vaalipäivänä 20.11. äänensä voi antaa vain Mikkelin tuomiokirkossa klo 11–20.

TIISTAI 8.11.2022

klo 9-18 Mikkelin seurakuntakeskus, Aulakahvio, Savilahdenkatu 20, Mikkelä

klo 9-12 Xamk, D-rakennus, neuvotteluhuone nro 126, Patteristonkatu, Mikkelä

klo 9-12 Sale Puumala, Keskustie 4, Puumala

klo 9-14.45 Mikkelin lukio, Päämajankuja 4, Mikkelä

klo 10-18 Ostoskeskus Graani, Citymarket, Graanintie 1, Mikkelä

klo 10-18 Ostoskeskus Stella, Maaherrankatu 12, Mikkelä

klo 10-18 K-Supermarket Rakkala, Porrassalmenkatu 67, Mikkelä

klo 10-18 Ostoskeskus Stella, Maaherrankatu 12, Mikkelä

klo 11-14 Anttolan seurakuntatalo, Mikkelintie 31, Anttola

klo 12-18 K-Supermarket Rakkala, Porrassalmenkatu 67, Mikkelä

klo 15-18 Sale Otava, Akuntie 1, Otava

klo 15-18 S-Market Ristiina, Brahentie 14, Ristiina

klo 15-18 Haukivuoren seurakuntatalo, Keskustie 53, Haukivuori

KESKIVIIKKO 9.11.2022

klo 9-18 Mikkelin seurakuntakeskus, Aulakahvio, Savilahdenkatu 20, Mikkelä

klo 9-12 Esedu, Otavankatu 4, Mikkelä

klo 9-12 Otavan seurakuntatalo, Puulantie 21, Otava

klo 10-11.30 Kiiskinmäen päiväkeskus, Kiiskinmäenkatu 2, Mikkelä

klo 10-18 Ostoskeskus Graani, Citymarket, Graanintie 1, Mikkelä

klo 10-18 Ostoskeskus Stella, Maaherrankatu 12, Mikkelä

klo 11-14 Ristiinan kirjasto, Opintahjo 4, Ristiina

klo 12-15 Mikkelin vankila, Päivöinkatu 1, Mikkelä

klo 12-18 K-Supermarket Rakkala, Porrassalmenkatu 67, Mikkelä

klo 15-18 Anttolan seurakuntatalo, Mikkelintie 31, Anttola

klo 15-18 Suomensiemien seurakuntakoti, Suomensiemyläntie 1, Suomensiemä

TORSTAI 10.11.2022

klo 9-18 Mikkelin seurakuntakeskus, Aulakahvio, Savilahdenkatu 20, Mikkelä

klo 9-14.45 Mikkelin lukio, Päämajankuja 4, Mikkelä

klo 10-11.30 Kiiskinmäen päiväkeskus, Kiiskinmäenkatu 2, Mikkelä

klo 10-18 Ostoskeskus Graani, Citymarket, Graanintie 1, Mikkelä

klo 10-18 Ostoskeskus Stella, Maaherrankatu 12, Mikkelä

klo 11-14 Ristiinan seurakuntakeskus, Kissalammientie 3, Ristiina

klo 11-14 Suomensiemien seurakuntakoti, Suomensiemyläntie 1, Suomensiemä

klo 12-18 K-Supermarket Rakkala, Porrassalmenkatu 67, Mikkelä

klo 13-14.30 Anttolan kirjasto, Anttolatalo, Taipaleentie 31, Anttola

klo 15-18 Puumalan kirkkoherranvirasto, Kirkkotie 1, Puumala

PERJANTAI 11.11.2022

klo 9-18 Mikkelin seurakuntakeskus, Aulakahvio, Savilahdenkatu 20, Mikkelä

klo 10-14 Puumalan kirkkoherranvirasto, Kirkkotie 1, Puumala

klo 10-18 Ostoskeskus Graani, Citymarket, Graanintie 1, Mikkelä

klo 10-18 Ostoskeskus Stella, Maaherrankatu 12, Mikkelä

klo 12-15 Haukivuoren seurakuntatalo, Keskustie 53, Haukivuori

klo 12-15 Suomensiemien kirjasto, Opinraitti 20, Suomensiemä

klo 12-18 K-Supermarket Rakkala, Porrassalmenkatu 67, Mikkelä

klo 15-18 S-Market Ristiina, Brahentie 14, Ristiina

LAUANTAI 12.11.2022

klo 9-18 Mikkelin seurakuntakeskus, Aulakahvio, Savilahdenkatu 20, Mikkelä

klo 10-13 Vanha Osula, Haukivuori, Keskustie 72, Haukivuori

klo 10-13 S-Market Ristiina, Brahentie 14, Ristiina

klo 10-13 K-Market Karikko, Karikontie 1, Mikkelä

klo 10-14 Puumalan kirkkoherranvirasto, Kirkkotie 1, Puumala

klo 10-18 Ostoskeskus Graani, Citymarket, Graanintie 1, Mikkelä

klo 10-18 Ostoskeskus Stella, Maaherrankatu 12, Mikkelä

klo 10-13 S-Market Ristiina, Brahentie 14, Ristiina

klo 10-13 K-Market Karikko, Karikontie 1, Mikkelä

klo 10-14 Puumalan kirkkoherranvirasto, Kirkkotie 1, Puumala

klo 10-18 Ostoskeskus Graani, Citymarket, Graanintie 1, Mikkelä

klo 10-18 Ostoskeskus Stella, Maaherrankatu 12, Mikkelä

klo 12-18 K-Supermarket Rakkala, Porrassalmenkatu 67, Mikkelä

ÄÄNESTYSAUTO:

TIISTAI 8.11.2022

klo 9-10 Nykälän ent. kyläkauppa, Porsaskoskentie 1975, Haukivuori

klo 10.30-11.15 Paukun Maja, Pohjalahdentie 370, Haukivuori

klo 13-13.45 Ent. Kalvitsan koulu, Asemakulma 21, Kalvitsa

klo 14-14.45 Ent. Hirolan koulu, Römpelintie 21, Hirola

Keskiviikko 9.11.2022

klo 9-9.45 Sale Anttola, Mikkelintie 47, Anttola

klo 10.30-12 Sale Puumala, Keskustie 4, Puumala

klo 13-13.45 Sale Hurissalo, Hurissalontie 188, Hurissalo

klo 14.15-15 Ent. Pulkisen kauppa, Ylivedentie 395, Anttola

klo 15.30-16.15 Honkalinna, Parkkilantie 120, Majavesi

TORSTAI 10.11.2022

klo 9-9.45 Ent. Kyläkauppa Myyryläinen, Kovalantie 112, Kovala

klo 10.15-11 Ent. Ihastjärven koulu, Ihastjärventie 170, Ihastjärvi

klo 11.30-12.15 Ent. Harjumaan koulu, Rukkiolantie 5, Harjuma

klo 13.15-14 Ent. Vanhamäen koulu, Kapaniementie 2, Vanhamäki

klo 14.30-15.15 K-Kauppa Otava, Otavantie 1, Otava

Perjantai 11.11.2022

klo 9-9.45 Hangastenmaan kylätalo, Parkkilantie 237

klo 10.15-11 Vitsilän kylätalo Sampola, Vitsiläntie 10, Vitsilä

klo 11.15-12 Kisaakari, Karsikkoniementie 3, Pellosoniemi

klo 12.15-13 Puolmatka, 10-paikan piha, Lappeenrannantie 2118, Suomensiemä

klo 14-14.45 Kuomiopirtti, Pohjallistie 1, Kuomiokoski

klo 15.15-16 Lännentupa, Närhiläntie 523, Närhilä

II Keskustan seurakuntaväki – Keskustan SKV

SUOMEN[†]
EV. LUT.
KIRKKOTaina Harmoinen
MMM, TKI-asiantuntijaSatu Hasanen
TradenomiSusanna Heikkonen
MerkonomiTiia Heinikainen
Luokanopettaja, opiskelijaMarita Hokkanen
OpettajaTapio Honkamäe
FMAulis Karstunen
EläkeläinenOiva Kiljunen
Työnjohtaja, eläkeläinenMinna Korhonen
SairaanhoidtajaSeija Kuikka
LT, erikoislääkäriEila Kämäräinen
Tradnomi, eläk.Kari Manninen
Kauppaneuvos, eläk.Anne Matilainen
FM, hallintojohtajaRiikka Nikulainen
PuhtauspalveluesimiesSari Noponen
LehtoriAnu Onttonen
-Savolainen
Sairaanhoidtaja, AMKAnni Panula-Ontto
-Suonen
FTPetri Pekonen
MaanviljelijäVuokko Pietarila
DILiisa Pullainen
FysioterapeuttiVesa Pöntinen
Yrittäjä, eläkeläinenJanne Strengell
HenkilöstöpäälikköRaija Suominen
Eläkeläinen

SU 27.11. KLO 10
TUOMIOKIRKOSSA

77

**Eeva-Riitta
Hahtola**

FM, rehtori eläkkeellä
Monipuolinen kokemus
luottamustehtävistä
seurakunnassa ja
hiippakunnassa sekä
kirkolliskokousedustajana

Ehdokkaana teemalla:
*Raamatun perustalta
rakentavasti*
www.eevariittahahtola.fi

**Joko olet löytänyt
oman ehdokkaasi?**

Vaalikoneen löydät osoitteesta:
www.seurakuntavaalit.fi/vaalikone

Testamentti on kaunis tapa auttaa

Jo pienelläkin osuudella omaisuudestasi on suuri merkitys kehityksmaiden köyhimmille ihmisille. Lapset voivat päästä kouluun, nuoret saada ammattikoulutusta ja naiset keinoja hankkia toimeentulon.

Testamentin teko ei ole vaikeaa. Tilaa maksuton testamenttioppaamme: asiakaspalvelu@kirkonulkomaanapu.fi kirkonulkomaanapu.fi/testamentti 020 787 1201 (Puhelun hinta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min)

KUA Kirkon
Ulkomaanapu

Tapahtumatietoihin voi tulla muutoksia. Ajankohtaiset tiedot löydät osoitteesta www.mikkelin-tuomiokirkkoseurakunta.fi sekä Mikkelin Kaupunkilehden kirkollisista ilmoituksista keskiviikkoisin.

ANTTOLA

Anttolan kirkossa, ellei toisin mainita.

La 5.11. klo 17 Muistamme vainajiamme. Pyhäinpäivän kynttiläkirkko
Su 13.11. klo 10 Messu
Su 20.11. klo 17 Messu
Ke 23.11. klo 18 Miesten piiri srk-talolla
Su 27.11. klo 10 Adventin perhemessu. Kirkkokahvit ja lähetyksmyyjäiset srk-talolla
Su 4.12. klo 10 Messu
Ti 6.12. klo 10 Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus

Maanantaisin klo 12 Yhdessä syömään srk-talolla. Keittolounas ja koululta yli jäänyttä ruokaa. Vap.eht. maksu 1 €

HAUKIVUORI

Haukivuoren kirkossa, ellei toisin mainita.

To 3.11. klo 17 Vapaaehtoisten ilta srk-talolla. Keittoateria. Ilon pirskahtuksia
La 5.11. klo 16 Pyhäinpäivän muistohetki
Su 6.11. klo 17 Messu
Su 13.11. klo 10 Messu
Su 20.11. klo 10 Sanajumalanpalvelus
Su 27.11. klo 10 Messu
Su 4.12. klo 15 Kuorokonsertti. Savolaisen osakunnan laulajat
Ti 6.12. klo 10 Sanajumalanpalvelus. Itsenäisyyspäivän seppelten lasku sankarihaudoille
Ti 6.12. klo 13 Kauneimmat joululaulut Moilalan erämajalla os. Taulumäentie 494

RISTIINA

Ristiinan kirkossa, ellei toisin mainita.

La 5.11. klo 10 Messu
La 5.11. klo 11–13 Työntekijöitä tavattavissa kappellilla
La 5.11. klo 18 Pyhäinpäivän muistohetki. Sytytämme kynttilät edellisen Pyhäinpäivän jälkeen kuolleiden muistolle
Su 13.11. klo 10 Messu
Ke 16.11. ja to 1.12. klo 18 Äitien saunailta Ruunaniemessä
Su 20.11. klo 10 Messu
Su 27.11. klo 10 Messu
Su 4.12. klo 10 Messu
Ti 6.12. klo 10 Sanajumalanpalvelus

RISTIMÄKI

Tuomiokirkossa, ellei toisin mainita.

La 5.11. klo 10 Messu
Su 6.11. klo 10 Messu
Ti 8.–La 12.11. Hyvän mielen runokuvanäyttely Kauppakeskus Stellassa
To 10.11. klo 18 Tyhjän sylin ilta-hartaus Lähemäen srk-talossa
Su 13.11. klo 10 Messu – Herättäjän kirkkopyhä
Ke 16.11. klo 14 Ystävätupa tuomiokirkossa. Pirkko Lahti, Jarmo Hänninen, Pasi Nuija ja Mikkelin kaupungin 3. ja 4. luok. kuoro. Järj. Mikkelin NNKY ry ja seurakunta. Vapaa pääsy
Su 20.11. klo 10 Sanajumalanpalvelus – Seurakuntavaalit
Su 27.11. klo 10 Messu – Tuomiokirkko 125 v juhlamessu
Su 4.12. klo 10 Messu – Tuikkukirkko

SAVILAHTI

Pitäjänkirkossa, ellei toisin mainita.
La 5.11. klo 10 Messu – teksti-tetty
La 5.11. klo 18 Muistamme vainajiamme - Pyhäinpäivän iltakirkko
Ma 7.11., 21.11. ja 5.12. klo 18 Raamattupiiri Otavan srk-talossa
Ke 9.11., 23.11. ja 7.12. klo 13 Lähetyksiä Otavan srk-talossa
Su 13.11. klo 13 Messu
Su 20.11. klo 13 Messu
Su 27.11. klo 13 Messu
Su 4.12. klo 13 Messu
Ti 6.12. klo 10 Sanajumalanpalvelus

Suomenniemen kirkossa, ellei toisin mainita.

La 5.11. klo 10 Messu, muistokynttilöiden sytytys
Su 13.11. klo 13 Messu srk-kodissa
Su 27.11. klo 13 Ensimmäisen adventin messu
Ti 6.12. klo 10 Sanajumalanpalvelus, seppelien lasku sankarihaudoille
La 19.11. klo 11–15 Perinteinen joulukätkötapahtuma Suomen-niemellä

LAPSET JA PERHEET

Lastenkirkko on 3–10-vuotiaiden lasten oma kirkkohetki, joka kestää n. 1 h. Sunnuntaisin klo 12 Laajalammen srk -talo, Kaituentie 27 ja su 16.10. klo 11 Tupalan kerhuhuone, Mäkituvantie 2F26. Tied. Marjo Therman, p. 0400 143 306

Kirjepyhis tuo lapselle (3–10 v) kerran kuukaudessa pyhäkouluhetken kotiin. Ilm. srk verkkosivuilla. Tied. Marjo Therman, p. 0400 143 306

Lasten lauantait 4–10 v. lapsille lauantaisin klo 9.30–12.30. Mm. pyhäkouluhetki ja puuhaa sisällä ja ulkona. Mukaan eväät, sisäjätkineet ja sään mukainen ulkoiluväestys. Maksuton, ilm. srk nettisivuilta. 19.11. Ristiinan srk-keskus, 12.11. Haukivuoren srk-talo, 3.12. Otavan srk-talo. Tied. Marjo Therman, p. 0400 143 306

Pikkuhelppi (tukea kotiin) on lasten-ohjaajan alle kouluikäisten lasten perheissä tekemää perhetyötä: Lastenhoitoa (1–2 h), juttuseuraa vanhemmille, lapsiperheen palveluista kertomista. Toiminta maksutonta

Lapsiperheiden jouluret Susiniemen leirikeskuksessa

Ma 19.12. Retki lapsiperheille, joilla ei ole omaa autoa käytettävissä. Srk järjestää bussikuljetuksen. Ti 20.12. Susiniemeen tullaan omin kyydein. Ohjelmassa klo 17 alk. jouluväestys ulkona jouluevankeliumin äärellä ja jouluteria. Ma 19.12. kuljetus Kirkonmäen srk-talolta (Otavankatu 9) klo 16.30. Bussi lähtee Susiniemestä klo 19. Bussikuljetus 5 €/hlö, lisäksi ruokailu aikuisilta 5 € (lapsille ruokailu ilmainen). Max. 12 perhettä/ilta. Ilm. srk verkkosivuilla 28.11.–4.12. Tied. paula.gynther@evl.fi, 0400 143 298

Päiväkerhoryhmiin 2–6 v lapsille jatkuva haku srk verkkosivuilla

NUORET

Kouluikäisille ja vanhemmille nuorille suunnattuun toimintaamme voit tutustua verkossa osoitteesta **www.mukaan.net**

MIEHET

Ti 8.11. klo 18 Miesten keskusteluilta Lähemäen srk-talossa. Jouko Kukkonen: Anteeksiantamus. Kahvitarjoilu. **Tiistaisin klo 17–19** Raamattupiiri miehille srk-kesk. Kokouksellarisia. Tied. Veli-Ville Varneslahti p. 0440 888 107

NAISET

Ti 8.11. klo 17.30 KaikkiNaiset -ilta srk-keskus. "Turvallisesti lähisuhhteissa". Violan erityisasiantuntija **Ti 13.12. klo 17.30** KaikkiNaiset -ilta srk-keskus. "Ortodoksinen joulu" Saimaan ortodoksisen seurakunnan pastori Mikko Mentu

AIKUISET

To 17.11. klo 17 Sateenkaaren värien Raamattu -raamattutunti **Pe 25.11. klo 18** Avioparien pikkujoulu Susiniemen leirikeskuksen rantasaunalla. Eliisa ja Jukka Kotron alustus aiheesta Rakkauden kielel,

Tarjolla iltapalaa sekä mahd. saunomiseen, omat saunakamppetit **La 26.11. klo 10** Taidepäivä Lähemäen srk-talolla. Kirjoitusta ja askartelua. Osallistumismaksu 15 e. Ilm. viim. 18.11., p. 0400 143 254. Maksu sis. lounaan ja päiväkahvin. **To 8.12. klo 17** Sateenkaareva pohdiskeluilta: Kenelle sateenkaari kuuluu?

IKÄIHMISET

ANTTOLA
Kytkierho srk-talossa, os. Mikkelintie 31 parillisen vkon to 17.11., 1.12 ja 15.12. klo 12. Tarjoilumaksu 3 €. Tied. ja kyytilista Reetta Sirkkiä p. 0400 143 452

HAUKIVUORI
Pöytä on katettu – ohjelmallinen lounas srk-talossa. To 17.11. ja 15.12. klo 10. Lounas 10 €. Tied. Hanna Jarva p. 0400 143 235
Tiistaitupa joka ti klo 12 srk-talossa. Yhdistykset ja srk järjestävät tilaisuuden vuorokerrin. Kahvi 2€. Tied. Hanna Jarva p. 0400 143 235

RISTIINA
Srk-kerho srk-keskuksella, os. Kissalammentie 3. To 3.11., 17.11. ja 1.12. klo 11. Lounas ja kahvi 10€. Tied. Taru p. 0400 143 251. Lisäksi kirjekerho niille, jotka eivät pääse kerhoon paikan päälle, ilm. p. 0400 143 251
Hengellinen keskusteluryhmä srk-keskuksella, os. Kissalammentie 3. To 10.11. klo 10 Tied. Tarulta p. 0400 143 251

RISTIMÄKI
Tarinatupa srk-kesk. Aulakahviossa parillisen vkon ke klo 13. Kahvi 2 €. 2.11., 16.11., 30.11. ja 14.12.
Leikkivä aamu – eri ikäpolvien yhteinen kerho Lähemäen srk-talossa pe 4.11., 2.12. klo 9: aamupala 1 €, hartaus, toimintaa. Tied. 0400 143 257
Pöytä on katettu – ohjelmallinen lounas. Ma 14.11. klo 11.30 Laajalammen srk-kodilla Kaituentie 27. Lounas (9 €), jonka jälkeen vaihtuvaa ohjelmaa, ei ennakkoilmi. Joululounas (10 €) 12.12. Ilmoittautumiset 28.11. mennessä p. 0400 143 250 (ma, ti, pe klo 9–11)
Pöytä on katettu – ohjelmallinen lounas. To 17.11. klo 10.15, Lähemäen srk-talossa Paukkulantie 27. Jumbpa, lounas, ohjelma, kahvi (tarj. 9 €). Tied. ja jouluterialle (15.12., 10 €) ilm. Tarja p. 0400 143 257.
Senioritistai srk-kesk. Ti 29.11. klo 10 Yläsalissa (3.krs) Savilahdenk. 20. Lounas ja kahvi 9 €. Tied. Matti Wirilander p. 040 529 5358. Teemana "Aika". Aiheeseen johdattavat Sari Martikainen ja Matti Wirilander

VAMMAISTYÖ
Kehitysvammaisten kerho srk-keskuksessa (Savilahdenkatu 20) 16.11. ja 14.12. klo 18. Tied. Maritta 0400 143 234

Rantakylän vanhustentalon Päiväpiiri Naistingintie vanhustentalolla parillisen vkon ke 16.11,14.12 klo 13–14 Tied. Jenni p. 0400 143 252
Pöytä on katettu Otavan srk-talolla Puulantie 21 joka toinen ti 15.11, 29.11 ja 13.12. Tied. Anne Pöyry p. 0400 143 419

SUOMENNIEMI
Tarinatupa srk-kodissa to klo 14: 17.11. "Unien maailma" ja 8.12. "Joulujatelmia". Kahvitarjoilu. Isännöi Matti Wirilander

DIAKONIAN AAMUPALAT JA PIENRYHMÄT

ANTTOLA
Peitto- ja viittatalkoot srk-talolla, kuukauden ensimmäinen ke 2.11. ja 7.12. klo 12. Tied. p. 0400 143 452
Rinkelikerho Ti 29.11. klo 13 Rinnietien vanhustentalon kerhohuoneella. Tied. p. 0400 143 452

RISTIINA
Soppatistai joka ti klo 11 Ristiinan srk-keskuksella, maksuton, tied. Tarulta p. 0400 143 251
Pellosniemen Puurotupa pe 4.11., 18.11. ja 2.12. klo 10–12 Kisakaaren kahviossa, maksuton. Tied. 0400 143 251

RISTIMÄKI
Soppatistai srk-kesk. Pirttiniemi- ja Savilahntsalit, joka ti klo 11 os. Savilahdenkatu 20. Keittoruokailu vähävaraisille. Tied. Anne Pöyry 0400 143 419
Puoroaamiainen joka ke klo 9, Savilahdenk. 20, 2 kerroksen saleissa. Diakoniatyö tarjoaa vähävaraisille puuroa, leipää, mehua, kahvia ja teetä. Myös gluteeniton. Tied. p. 0400 143 419

KIRKONEMÄNNÄT JA DIAKONIAWÄKI
Tapaamiset Kirkonmäen srk-talon kahviossa ma klo 10 14.11., 28.11. ja 12.12.
Diakoniatyöntekijän vierailu työttömien lounaalla kerran kuussa ke 2.11. klo 11.30 ravintola Napostellassa os. Raviradantie 8–10. Vuoden viim. 7.12. Tied. Päivi Haltsonen p. 0400 143 258, jos haluat vertaisryhmäko-kontumisia Työttömien tiloissa

VAMMAISTYÖ
Kehitysvammaisten kerho srk-keskuksessa (Savilahdenkatu 20) 16.11. ja 14.12. klo 18. Tied. Maritta 0400 143 234

SURURYHMÄT

Tukea surun keskelle, kun läheisen kuolemasta on aikaa n. 3–12 kk
Ristiinan sururyhmä alkaa Pyhäinpäivän jälkeen, tied. Tarulta p. 0400 143 251, taru.rantalainen@evl.fi
Anttolan sururyhmä alkaa Pyhäin-

päivän jälkeen ti 8.11. klo 17 srk-talolla. Tied. ja ilm, p. 0400 143 452, reetta.sirkia@evl.fi. Ensimmäisessä tapaamisessa sovimme seuraavat kerrat.

VAPAAEHTOISET

Mitä sinulle kuuluu? Soita puhelu tai pari päivässä läheisille ihmisille tai juttele naapureille. Tied. Hannele Salo p. 0400 143 253. Lue lisää: vapaaehtoistyö.fi/mikkeli
Rovastikunnallinen päihde-kuntoutujan leiri Susiniemessä 22.–24.11. Aihe "Reppu ja reissaaja". Maksu 35 €. Tied. ja ilm. 14.11. menn. Reetta Sirkkiä p. 0400 143 452

LÄHETYS

Kauneimmat joululaulut lauletaan jälleen:
Pe 25.11. klo 15 Ristiinan S-market, Brahentie 14
Ti 29.11. klo 18 Vap.eht.toim. mukana oleville tuomiokirkossa, Ristimäenkatu 2
To 1.12. klo 12 Anttolan srk-talolla, Mikkelintie 31
Pe 2.12. klo 18 Rämälän koululla, Vehmaskyläntie 1
Su 4.12. klo 17 Lähemäen srk-talolla, Paukkulantie 27
Ti 6.12. klo 13 Moilalan Erämajalla, Taulumäentie 494, Haukivuori
Ke 7.12. klo 12 tuomiokirkossa, Ristimäenkatu 2
Ke 7.12. klo 18 Rahulan kylätalolla, Rahulantie 26 A
To 8.12. klo 18 Pitäjänkirkossa, Otavankatu 9, Mikkelin kaupunginorkesterin säestyksellä
To 8.12. klo 18 Kulttuurikeskus Vekkulassa, Aurakatu 7

HERÄTYSLIIKKEET

Su 6.11. klo 14 Suomen Raamattupiston päivätillaisuus srk-keskuksessa. Juha Hasanen
Ma 7.11. klo 13 Suomen Raamattupiston Raamattupiiri srk-keskuksessa
La 12.–su 13.11. Herättäjä-Yhdistyksen valtakunnalliset Talviveisuut srk-keskuksessa ja tuomiokirkossa
Ma 21.11. klo 14 Suomen Raamattupiston Raamattuluento Ristiinan srk-keskuksessa. Juha Hasanen

MUSIIKKI

Ke 2.11. klo 18 ja 20 Rockmessu-konsertit Pitäjänkirkossa. Kolehti ukrainalaisten hyväksi
Su 4.12. klo 13 Christmas Carol Service at the Mikkel Cathedral. Fermaatti choir
Ma 5.12. klo 18 Joulun Rauhaa -konsertti Pitäjänkirkossa
Ke 7.12. klo 18 Joulun Rauhaa -konsertti Ristiinan kirkossa
Su 11.12. klo 18 Joulun Rauhaa -konsertti Puumalan kirkossa

Lauantaina 19.11.2022 klo 11–15

*Lämpimästi
tervetuloo!*

Petri Pekonen
Maanviljelijä

*On ilo olla yhdessä,
kotiseurakuntaa
kehittämässä!*

30

KESKUSTAN SEURAKUNTAVÄKI • PETRI PEKONEN

MIKKELIN MÖKKIHUOLTO

Suoritamme
Etelä-Savon alueella
haut- ja muistokivien
puhdistustöitä

Haapalehto 0400 440 930
markku@haapalehto.fi
www.mikkelinmökkihuolto.fi

**YHDESSÄ JEEUSSTA
SEURATEN**
www.sukkot.fi

Samu 050 598 0897
Reetta 045 255 0052

#SEURAKUNTAVAALIT 2022

Herättäjä-Yhdistyksen valtakunnalliset
Talviveisuut "Anna meille hieman öljyä"
12.-13.11. Mikkelissä

Mikkelin seurakuntakeskuksessa
ja tuomiokirkossa
Lisätietoja ja Körttiradion nettiradion
lähettämä lauantain ohjelma:
www.h-y.fi/talviveisuut2022

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunta & Herättäjä-Yhdistys

Ketään ei jätetä yksin
Turvataan jokaiselle
mahdollisuus elää hyvää
ja onnellista elämää
**SARI
RAUTIAINEN**
KOKO KANSAN KIRKKO

Papin päästä

Onko nimi lehdessä?

Seurakunnan toimintaan osallistutaan helpoimmin seuraamalla kirkollisia ilmoituksia. Tapahtumakalenterin äärellä saattaa nousta kysymys, kenelle nämä tilaisuudet on tarkoitettu? Mutta kas, avioon aikovat ja kuolleet huomataan kyllä siellä, missä kirkollinen toimitus on koskettanut omaa elämää.

Kirkkoherranvirastolla ja tiedotuksella on omat käytänteet sen suhteen, milloin asianomaisen nimi julkaistaan. Vanhemmat tai omaiset voivat toki kieltää nimen julkisen ilmoittamisen. Tai asian tarpeellisuus vain unohtuu. Silloin ei naapurin ihmettely auta, jos nimeä ei näy lehdessä tai seurakunnan kotisivuilla. Itse ajattelen, että ihmisen syntymä ja kuolema ovat aina julkisia tapahtumia, joista tiedon pitäisi kuulua kaikille. Ihminen elää ja kuolee yhteisön keskellä, halusipa itse tai ei.

Pyhäinpäivän iltana kuulemme jälleen vuoden aikana poisnukkuneiden nimet. Valitettavasti aina tutun vainajan nimeä ei kuule eikä hänen kynttiläänsä sytytetä. Kirkkoon kuulumaton muistetaan hiljaisuudessa, ihan omasta tahdosta.

Kerran tein luvan kanssa poikkeuksen. Suomenvenäläisen omaisen pyynnöstä sytytimme iltakirkossa tuohuksen juuriltaan haukivuorelaisen miehen muistoksi. Hän oli kuollut ja haudattu Venäjän Kontupohjassa. Oli korona-aika eikä omaisia päässyt paikalle.

Ihmisen muistaminen ja esirukous voivat olla tärkeitä asioita kristityille omaisille. Emmehän me elä vain tätä maailmaa varten, vaan myös tulevaa odottaen. Jälleennäkemistäkin saatetaan toivoa. Luulen, että jos ihmisten usko iankaikkiseen elämään hiipuu, myös hautaustavat muuttuvat. Luetaanko pidemmät Raamatun tekstit ja rukoukset kuten kuningatar Elisabetin hautajaisissa? Vai jätetäänkö se vähäkin pois, mitä ei osata (virret) tai mikä viittaa iankaikkisuuteen ja Jumalan armoon? Kaikissa tapauksissa kynttilät syttyvät.

Avoliitto on vapautumassa vanhan yhteiskunnan normeista, mutta vielä ei tiedetä, mitä olemme saamassa tilalle. Kirkollisesti kuulutettavia pareja on yhä vähemmän. Täytyy muistaa, että moni pari, olosuhteiden pakosta, vihitään maistraatissa. Jokaisen kohdalla toivon onnea. Mahdollista suhteen hedelmää, lasta, ajattelen ilolla. ”Liikakansoitettuun” maailmaan mahtuu aina yksi valonlapsi. Kirkkomme katekismus sanoo, että lapsella on oikeus äitiin ja isään, joille kuuluu arvo ja kunnioitus. Arvostus voi mennä toisinkin päin. Muistan isän, joka suojellakseen lastaan ei halunnut tälle vielä digitaalista jalanjälkeä. Nimeä ei tullut lehteen, mutta sähköiseen Kirjuri-järjestelmään kuitenkin. Ja tietysti taivaan kirjaan.

Markku Liukkonen
aluekappalainen

Suhteellista

Lautasmalleista ja muista

Olen lautasmalli-ihminen. Tykkään siitä, kun lautasmalla ovat järjestyksessä salaatti, proteiini ja hiilihydraatit. Tykkään myös kello 25 yli viiden ruokailuvälineiden asennosta ruokailun jälkeen. Se on jotenkin ihanan selkeää ja ryhdikästä.

Muutama vuosi sitten tutustuin pienen ihmiseen, joka laitto lautasmallini hyrskynmyrskyn. Ei auttanut kertoa vierestä, että kuule, kun meillä on nämä hyvät mallit ja teorit ja me tiedämme nämä jutut. Hän vaati koko olemislaan: minä olen tässä, enkä ole sovitettavissa malleihin. Minä olen ihminen, ainutlaatuinen yksilö, tutustu minuun. Olen arvokkaampi kuin sinun pyrkimyksesi harmoniaan ja harmonisointiin. Kun pysähdyt kuuntelemaan, opetan sinulle arvokkaita juttuja minusta. Ja sinusta itsestäsi.

On tärkeää, että ihmisillä on malleja, yhteisiä käytäntöjä ja teorioita. Ne luovat yhteiselle toiminnalle raameja ja järjestystä. Senkin, ettei pyörää tarvitse aina lähteä keksimään alusta. Tärkeää on kuitenkin muistaa, että ihminen tulee ensin, sitten vasta mallit ja teorit. Ettei kävisi niin, että tutut jutut tarjoavat valheellisen turvallisuuden- ja hallinnantunteen tilanteissa, jotka oikeasti vaativat rohkeutta uskaltautua epäselvään, hankalaan ja itselle vieraaseen maastoon.

Jumalan luoma ihminen on turvassa sielläkin, missä on epävarmuutta ja tuntematon tuleva. Sieltä usein löytyvät myös hedelmälliset maaperät kasvuun.

Maija Haaparanta
sairaalapastori

KUVA: KARI ROSSI

Lyhyesti

Henkilöstöuutisia

Pastori **Petteri Kilpeläiselle** on annettu viranhoitomääräys Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan II sairaalasielunhoitajan viransijaisuuteen 31.12.2022 saakka. Pastori **Sari Reinikainen** siirtyi Kotka-Kymin seurakunnan sairaalasielunhoitajan virkaan 22.9. lukien. Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan V seurakuntapastorin virkaa hoitaa rovasti **Merja Vuorikari** 3.10.-31.12.2022.

Kasvatustyön työalajohtaja **Ville Kämäräinen** on siirtynyt Kirkkoalilutukseen ulkopuolisuuden ehkäisyyn

sekä liikunta- ja urheiluyhteistyön asiantuntijaksi. Virkaa toimittaa hakuprosessin ajan vastaava lastenohjaaja **Minna Toivonen**.

Vuoden 2023 alusta Mikkelin tuomiokirkkoseurakunta saa Puumalan seurakunnasta työyhteisönsä seurakuntapastori **Olli Vuoristo-Watian**, diakoni **Sonja Hämäläisen**, seurakuntamestari **Pekka Huttusen** sekä siivooja-vahtimestari **Terhi Toikkasen**.

Susiniemelle kolmas suomenmestaruus

Susiniemen leirikeskus palkittiin kolmatta kertaa ammattikeittiöiden Luomu SM-kilpailussa. Voitto tuli

pienien ammattikeittiöiden perussarjassa 27 % luomuosuudella. Aiemmin ykköspaikka samasta sarjasta on napsahtanut vuosina 2019 ja 2021. Edellisvoitosta luomutuotteiden osuus on kasvanut 2 %:lla. Kilpailun järjestää vuosittain Portaat luomuun -ohjelma, johon kuuluu tällä hetkellä noin 2 500 ammattikeittiötä. Kilpailu on järjestetty vuodesta 2014 lähtien.

Tasakymmeniä palvelleet työntekijät

Seurakunnassa muistetaan vuosittain tasakymmeniä palvelleita työntekijöitä. Tänä syksynä kiitoksensa saavat 40 vuotta kelkassa kestänyt talonmies **Tuomas Krannila** sekä

20 vuotta pikkuväkeä palvellut lastenohjaaja **Arja Piilemä**. Kymmenvuotiskukkasat pokkaavat puolestaan lastenohjaaja **Henna Tapanainen** ja seurakuntapastori **Sari Martikainen**. Polku onnittelee!

Kirkkojen kuorisäännöt yhtenäistyvät

Anttolan, Haukivuoren, Ristiinan, Suomenniemen, Savilahden ja Ristimäen alueiseurakuntien kirkkojen kuorisäännöt yhtenäistyvät vuoden 2023 alusta alkaen. Tämä näkyy seurakuntalaisille muun muassa siinä, että Halleluja lauletaan vain evankeliumin alussa. Puumalassa kirkon kuorisääntö pysyy entisenlaisena.